

ACADEMICIANUL GHEORGHE DUCA – OMUL CEL NOU AL IMPERIULUI VEȘNIC

Dr. hab. Dragoș VICOL

UNICUL IMPERIU VEȘNIC ESTE ACADEMIA

Academicianul Gheorghe Duca, Președintele Academiei de Științe a Moldovei, ajuns în acest sfârșit de faur mirific la 55 de ani, trăiește astăzi sentimentul preaplinului științific, al împăcării cu sine și cu Dumnezeu. Întreaga viață a avut un singur dor – Academia de Științe a Moldovei –, dor pe care l-a visat de atâtea ori, spre care a tins în permanență, de care s-a apropiat ca de un tezaur neprecupețit. Și-a propus de fiecare dată să facă totul ca această Cetate a Lucidității să triumfe, să strălucească, să-și ocupe locul de cinste și glorie în societatea noastră. Până în anul 2004 acest dor a fost unul interzis, și nu numai pentru Domnia Sa, ci și pentru întreaga comunitate științifică, aflată într-o profundă derivă și de formă, și de conținut. Însă odată cu implementarea Codului cu privire la

știință și inovare, cu reformele structurale demarate cu temeritate și clarviziune de tandemul academic Duca-Furdui, acest dor, zăvorât în sufletele noastre, a devenit o izbândă, o realitate palpabilă. A fost eradicată umilința cercetătorului, știința fiind ridicată din genunchi, scuturată de blam și sărăcie, statutul ei devenind unul onorabil și totalizator. Reforma s-a încheiat, actualmente calitatea și profunzimea cercetărilor, inovarea și transferul tehnologic fiind cuvintele de ordine la Academia de Științe a Moldovei.

Miracolul pre nume Providența a adunat întreaga elită de cercetători și oameni de creație ai Țării Moldova sub auspiciile Academiei de Științe, continuând să vină și acum pâlcuri de intelectuali pentru a salvarda și a înnobila cercetarea autohtonă. Acest Miracol este Destinul care veghează deasupra capetelor noastre smerite și doar Clipa cea de Grație știe să zăbovească sau să dispară meteoric de pe creștetul unui Neam.

PARABOLA CUNOAȘTERII BINELUI ȘI RĂULUI ÎN ȘTIINȚA NOASTRĂ

Academicianul Gheorghe Duca a descălecat într-o dimineață devreme din șaua istoriei exact la Porțile „Imperiului Veșnic”. A vegheat la intrare o habă de vreme, până a observat că „Imperiul Veșnic” (sistemul de organizare a științei) era etern doar în priviri, în aparență, fiind măcinat profund de carii și rugini. Omul descălecuse pe târâmurii vechi, pe smârcuri ce mișunau diverse creaturi, dar și unele ființe savante (numărul ultimelor era cu mult inferior căpcăunilor), adunate în minarete ce se pretindeau a fi inexpugnabile, în realitate fiind afectate grav de morbul putrefacției. Ce-i rămânea de făcut Omului Nou? Să găsească „dorul interzis” și să-l dezăvorsească. În timp ce se trudea cu osârdie să scape de lacătul înțepenit, au venit solii peste solii să-l poftescă să le vadă colibele, dar și unele începuturi de „acareturi” academice. De aici, de la porțile Orientului, de la ușorii „Imperiului Veșnic” se întindea o priveliște dezolantă, apocaliptică: ruine, epidemii, miasme, bătrâni anchilozați, roși de reumatisme conceptuale și idei desuete.

Podurile pe care trebuia să calce Omul ce descălecuse erau, de fapt, niște punți putrede de tot. Dacă doar se apropia de ele, se surpau malurile mâncate de atâta troglodire. Lipseau rădăcinile, care fuseseră scoase din țarina științei și clturii încă în anii '40, atunci când cei mai de seamă învățați luase drumul morții sau al pribegiei crunte. Ce să caute el în acele locuri rele, nu descălecuse doar pentru a cădea în

abis, venise să scape această țară de buza de genu pe care stătuse intelectualitatea ei vreme de șase decenii bătute pe muchie. Îl străfulgeră brusc un gând, avuse o revelație. Zis și făcut: întors cu fața spre Nemurire, încheștase adânc pumnii, ochii deschiși căzură peste secole uitate, pleoapele îi atinseseră neprihănirea, glasul murmură un verset biblic. Noaptea se auzise un cumplit cutremur, care părea să nu mai aibă sfârșit. Dimineța, punțile putrede erau numai bucăți scorjite din lemn găunos pe fundul hăului, iar Omul Nou se apucase vârtos de treabă. Dezgolit până la brâu, arunca sprinten poduri din piatră de Cosăuți peste Malurile Științei.

... S-au supărat la început învățații, multă lume a aruncat cu pietrele mâniei, doar-doar o să-l ochească pe Omul Nou ce arunca, dezgolit până la brâu, poduri din piatră de Cosăuți peste Malurile Iubirii, căci Iubirea de Carte, Dragostea de Înțelepciune este cea mai subtilă și fascinantă artă de a-ți iubi semenii, iar prin ei de a-L Slăvi pe Bunul Dumnezeu. Unii l-au și nimerit, au săltat de bucurie și au chicotit bezmetic. Astăzi, când peste podurile din piatră de Cosăuți pot trece concomitent mii de cercetători dornici de veșnicie, unii aruncători de pietre s-au adăpostit chiar în Chilia Omului ce descălecăse la porțile „Imperiului Veșnic”, alții au ascuns în buzunare praștiile, nevrând însă să le arunce definitiv. Omul cel Nou le rabdă pe toate, căci viața lui este o Carte ce se scrie în Cerurile Iubirii de Aproape.

Vă veți întreba, ce-au făcut în continuare cei mai de seamă învățați din „Imperiul Veșnic”? S-au apucat, sub oblăduirea tandemului academic Duca-Furdui, fără întârziere de muncă, au scos maldăre de gunoi din casă, au sfințit locurile rele și au ales în lăcașele lor de spirit căpeteniei noi, demne, cinstite, savante, cu dragoste nețărnută de esențe mirifice și înțelepciune adevărată.

Acum, având deja în frunte oameni noi, frumoși la chip și la suflet, savanții ridică din ruine știința, cultura și educația țării, fiind pregătiți „și pe dinlăuntru, și pe dinafară”. Așa încât obidele și racilele trecutului de odinioară fiind uitate, tagma cercetătorilor călcă tot mai apăsător pe podurile din piatră de Cosăuți, laudând calitatea și durabilitatea materialului. Omul cel Nou, având frică de Dumne-

zeu, muncește fără preget de zi până seară, de noapte până în zori. Și Bunul Dumnezeu nu are cum să nu-i aducă Gândul cel Bun: să arunce un pod falnic (un nou pod al lui Apollodor) spre Europa, spre Cetățile Învățaților Supremi, acolo unde se îndreaptă ideea într-o existență decentă, într-o Viață Demnă.

Academicianul Gheorghe Duca este Omul cel Nou ce a descălecat din șaua istoriei, în 2004, la Porțile Imperiului Veșnic, la Academia de Științe a Moldovei. Domnia Sa este aripa de sub cămașa științei europene din țara noastră. Mai degrabă cămașa de forță decât cămașa de in, aici în Republica Moldova. Iată de ce aripa rupe funestul din știință și răzbate la lumină. O soarbe rapace și o înmiresmează. Gheorghe Duca este omul ce zboară cu aripa istoriei spre viitor spre culmile științei, unde nu-l poate ajunge întristarea și deznădejdea. Nu are dreptul să cadă, el știe că dacă va cădea, atunci cădea-vom cu toții. Taie văzduhurile și crede, crede, crede la nesfârșit în macularea veșniciei din oameni, în frumosul și sfântul din noi.

Pentru mine a fost și rămâne a fi o onoare, din cele ce ți se acordă poate doar de câteva ori sau poate o singură dată în viață, să activez în echipa academicianului Gheorghe Duca. Am ajuns să văd gândurile lui Gheorghe Duca mai bine decât pe ale mele. Și nu e meritul meu, e harul Domniei Sale că-mi permite să-i aud aievea glasul interior. Meritul meu este că înțeleg și nu judec acest glas lăuntric. Glasul aripii desprinse de sub tăceri amețitoare.

E necesar să te gândești la trecut, pentru a înălțura unele ademeniri ale prezentului – este, cu siguranță, laitmotivul imprimat de academicianul Gheorghe Duca întregii sale vieți. Beneficiind de o pregătire teoretică și practică excelentă, riguros structurată ideatic și tematic, surprinzând reușit cele mai relevante momente nodale de zbucium perpetuu ale Academiei de Științe, zilele acad. Gheorghe Duca sunt trăite gnostic și scrise ierurgic în Ceruri.

Se aude tot mai deslușit glasul aripii desprinse de sub tăceri amețitoare. Este glasul academicianului Gheorghe Duca, Omul cel Nou al singurului Imperiu Veșnic din Lume – Academia.